

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 449/23
6.9.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судије Сање Агатоновић, председника већа и судија Данице Косовац и Радмиле Радић, чланова већа, у парници тужилаца малолетног АА и ББ, обоје из ..., чији је заједнички законски заступник мајка ВВ из ..., чији је пуномоћник Ђорђе Ђирић, адвокат из Београда, Вулевар Арсенија Чарнојевића 26/29, против туженог ГГ из ..., чији је пуномоћник Велимир Јакић, адвокат из Београда, Кнеза Михаила 19, ради измене одлуке о висини издржавања, одлучујући о жалби туженог изјављеном против пресуде Трећег основног суда у Београду П2 365/22 од 7.4.2023. године, у седници већа одржаној дана 6.9.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Трећег основног суда у Београду П2 365/22 од 7.4.2023. године, у првом и трећем ставу изреке.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П2 365/22 од 7.4.2023. године, првим ставом изреке делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезан тужени да на име свог доприноса за издржавање малолетног тужиоца АА плаћа месечно износ од 16.000,00 динара, сваког 1. до 10. у месецу за текући месец почев од дана подношења тужбе 30.3.2022. године, па убудуће, док за то постоје законски услови или док се ова одлука не промени, уплатом на означени текући рачун законске заступнице ВВ, чиме се мења пресуда Првог основног суда у Београду П2 3600/11 од 16.11.2012. године у трећем ставу изреке. Другим ставом изреке делимично је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да на име свог доприноса за издржавање малолетног тужиоца АА плаћа месечни износ од још 2.000,00 динара преко досуђеног првим ставом изреке. Трећим ставом изреке делимично је усвојен тужбени захтев, па је обавезан тужени да на име свог доприноса за издржавање малолетне тужиље ББ плаћа месечно износ од 13.000,00 динара сваког 1. до 10. у месецу за текући месец, почев од 30.3.2022. године, па убудуће, док за то постоје законски услови или док се ова одлука не промени уплатом на означени текући рачун законске заступнице ВВ, чиме се мења пресуда Трећег основног суда у Београду П2 222/15 од 23.6.2015. године у другом ставу изреке. Четвртим ставом изреке делимично

је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да на име свог доприноса за издржавање малолетне тужиле ББ плаћа месечно износ од још 5.000,00 динара преко досуђеног трећим ставом изреке. Петим ставом изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Благовремено изјављеном жалбом тужени је првостепену пресуду побијао из свих разлога прописаних чланом члана 373 став 1 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11...18/20), како из садржине жалбе произлази у првом и трећем ставу изреке.

Испитујући правилност првостепене пресуде у побијаном делу, сагласно овлашћењима предвиђеним чланом 386 Закона о парничном поступку, у вези с чланом 202-207 Породичног закона (“Службеник гласник РС”, бр.18/05, 72/11 и 6/15), Апелациони суд је оценио да жалба туженог није основана.

Током првостепеног поступка нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 става 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а изрека првостепене пресуде у потврђујућем делу је јасна и у њеном образложењу су дати потпуни разлози о битним чињеницама, тако да се она неосновано побија и указивањем на битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П2 3600/11 од 2012. године, малолетни тужилац АА, рођен ...2009. године, поверен је мајци ВВ на самостално вршење родитељског права, а тужени је обавезан да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног детета месечно плаћа износ од 9.000,00 динара почев од 1.9.2011. године, па убудуће, док за то постоје законски услови или док се одлука не измени сваког 1. до 5. у месецу за текући месец уплатом на руке законске заступнице малолетног детета - мајке ВВ. Правноснажном пресудом Трећег основног суда у Београду П2 222/15 од 23.6.2015. године, малолетна тужилца ББ, рођена ...2014. године, поверена је мајци ВВ на самостално вршење родитељског права, а тужени је обавезан да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног детета месечно плаћа износ од 2.000,00 динара почев од 23.6.2015. године, па убудуће, док за то постоје законски услови или док се одлука не измени сваког 1. до 10. у месецу за текући месец уплатом на руке законске заступнице малолетне тужилце – мајке ВВ.

Према исказу ВВ – мајке и законске заступнице малолетних тужилаца, рођене 1987. године, она је завршила основну школу и није запослена. За садашњег супруга ДД се удала 30.10.2022. године и живе у кући површине 360 м2 у ... Њен садашњи супруг има 32 године, бави се купопродајом возила и месечно заради око 400-500 евра, а има двоје деце из претходног брака старости 7 и 10 година, која су њему поверена, али живе са његовом мајком. Трошкови становања обухватају трошкове плаћања Инфостана у износу од 1.400,00 динара, утрошене електричне енергије лети плаћа 5.000,00 динара, а зими 11.000,00 до 15.000,00 динара, интернет плаћа 3.800,00 динара, грејање приземља на дрва кошта око 1.000 евра, јер купује око 10 метара дрва. Два пута месечно набавља намирнице и средства за хигијену у продавницама када потроши око

30.000,00 динара, а у питању је храна за четворочлану породицу. Малолетни тужилац АА иде у седми разред основне школе, доброг је успеха, здрав је. За набавку књига је потрошено око 15.000,00 динара, за ранац 5.000,00-6.000,00 динара и око 10.000,00 динара за пернице, свеске и остали прибор. За јесењи - зимски период малолетном сину је купљена дебља јакна која је коштала око 6.000,00 динара, тања јакна која је коштала 3.000,00 динара, два пара фармерки су плаћена 4.000,00 динара, тренерка 3.500,00 динара, патике 11.000,00 динара и дубоке ципеле 7.000,00 динара. Све наведено је платио њен садашњи супруг ДД. Месечно уплаћује допуну за мобилни телефон малолетном сину око 500 динара, а прошле године је за екскурзију на Златибору платила око 200 евра. Малолетна тужилца ББ има 8 година, иде у други разред и доброг је здравља, осим што има проблем са крајницима због девијације носа. Школске књиге за малолетну ћерку ББ су плаћене око 4.000,00 динара, купљен је ранац који је плаћен 7.000,00 динара и остали прибор за школу, а што се тиче гардеробе и обуће купљено јој је све као и малолетном сину АА, с тим што су цене за ћерку биле за 1.000,00 до 2.000,00 динара ниже него за малолетног сина АА. Малолетна ћерка ББ је ишла на једнодневни излет у Бор и за то је плаћено 3.600,00 динара. Малолетни тужиоци примају дечији додатак који укупно за обоје износи 9.000,00 динара. Са садашњим супругом живи последњих 3 месеца, а пре него што је почела да живи са њим помагала јој је мајка која има 60 година, запослена је као кафе куварица са платом око 100.000,00 динара, а мајка јој и сада повремено даје око 200 евра. Кућу у којој живе не издаје.

Према исказу туженог, саслушаног у својству парничне странке, рођен је 1976. године, завршио је три разреда основне школе и није запослен. Живи са садашњом супругом ЂЂ која има 43 године, својом мајком, са ћерком ЕЕ која има 13 година и која му је поверена на самостално вршење родитељског права, са сином ЖЖ који има 21 годину и са синовима – близанцима које је добио са садашњом супругом, а који су у време саслушања имали три и по месеца. Његова садашња супруга није запослена и нема прихода, а од Града је добила 197.000,00 динара након рођења близанаца, његова мајка је рођена 1957. године, нема пензију, а живи од уштеђевине и новца од продаје стана у Хрватској, док је његов син ЖЖ помоћни кувар и његова плата износи 50.000,00 - 60.000,00 динара месечно. Тужени није запослен последњих 15 година, издржава се од трговине аутомобилима и ради физичке послове за дневницу од 1.000,00 – 3.000,00 динара. Кућа у којој живе припада његовој мајци и има око 200 м². Током зиме греју се на дрва и угљ за шта потроше од 8-10 метара дрва и око тону угља. Током лета је купљено осам и по метара дрва за огрев што је плаћено 3.500,00 динара по метру, а угљ је плаћен око 12.000,00 динара. Трошкови Инфостана су око 600,00 – 800,00 динара, струју зими плаћају 6.000,00 – 8.000,00 динара, а током лета 2.500,00 – 3.000,00 динара. Трошкови интернета и кабловске телевизије износе око 1.200,00 – 1.300,00 динара. Сви чланови домаћинства се хране заједно и заједно се одржава хигијена гардеробе и простора. Главну набавку намирница и средстава за хигијену обављају једном месечно када потроше око 22.000,00 динара, а за ствари које докупљују потроше око 3.000,00 – 4.000,00 динара, што месечно износи око 200,00 евра. Његова мајка је лошег здравља, тако да месечно потроше 4.000,00 – 5.000,00 динара за лекове. Он нема здравствених проблема, као ни садашња супруга ни деца. Гардеробу купује половну или му поклањају чланови породице који живе у иностранству, тако да су ти трошкови занемарљиви. За малолетну ћерку ЕЕ одећу купује по пијаци за шта потроши око 8.000,00 – 10.000,00 динара по сезони, а њене

књиге и трошкови школовања су исти као и трошкови малолетног тужиоца АА с обзиром да иду у исту школу. За близанаце потрошња "Памперс" пелена је два пакета месено за оба детета, а један пакет кошта 1.500,00 динара, хране се дохраном, јер су превремено рођене бебе, једну кутију која се потроши за три до пет дана плаћа 860,00 динара. Правноснажном пресудом Трећег основног суда у Београду П2 101/19 од 18.06.2020. године малолетно дете туженог ЕЕ, рођена дана ...2009. године, поверена је на самостално вршење родитељског права туженом - оцу ГГ, док је мајка малолетног детета ЗЗ обавезана да на име свог дела доприноса за издржававање малолетног детета плаћа месечни износ од 1.000,00 динара почев од 01.07.2020. године сваког 1. до 15. у месецу за текући месец, док за то постоје законски услови или се одлука не измени на руке законском заступнику малолетног детета – туженом ГГ.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом чланова 154, 160, 161, 162, 164 Породичног закона, члана 73 Породичног закона, члана 27 Конвенције Уједињених нација о правима детета ("Службени лист СФРЈ" - међународни уговори бр. 4/96 и 2/97) оценио да су се од доношења претходних пресуда промениле околности и на страни малолетних тужилаца – поверилаца издржавања, као и на страни туженог – даваоца издржавања. Приликом одлучивања првостепени суд је имао у виду да су у конкретном случају потребе малолетних тужилаца повећане, да је малолетни тужилац АА у време доношења претходне одлуке имао три године, а да сада има тринаест и по година, да иде у седми разред основне школе, да је малолетна тужилца ББ у време доношења претходне одлуке имала годину дана, а да сада има осам година и девет месеци и да је ученица другог разреда основне школе, те да је објективна чињеница да су се у односу на време доношења претходних пресуда промениле околности на страни малолетних тужилаца које су од значаја у погледу доприноса за издржававање, како због протекла дужег временског периода од ранијих одлука, као и због тога што су малолетни тужиоци сада старији и имају увећане потребе како на име становања, исхране, обуће, одеће, здравствених потреба, тако и школовања и других друштвених потреба у складу са узрастом. Оцењено је да малолетни тужиоци који живе у домаћинству са својом мајком и њеним садашњим супругом станују у кући на три нивоа која има укупну површину од 360 м² за коју месечни трошкови становања (комуналије, струја, интернет, дрва за грејање) у просеку износе око 24.000,00 динара, што по члану домаћинства износи око 6.000,0 динара месечно у зависности од годишњег доба, да за исхрану породица издваја укупно око 60.000,0 динара, односно око 15.000,00 динара по члану домаћинства. Малолетни тужилац АА је ученик седмог разреда основне школе, те је првостепени суд његове трошкове школовања одређене на годишњем нивоу (за уџбенике, ранац, школски прибор), утврдио на месечном нивоу у износу од око 2.500,00 динара, да школски трошкови на име екскурзије прерачунати на месечном нивоу износе око 2.000,00 динара месечно, а да трошак за одећу и обућу одређен на сезонском нивоу износи око 6.000,00 динара месечно, као и да месечни издатак за мобилни телефон износи 500,00 динара. Малолетна тужилца ББ има осам година, иде у други разред основне школе, а њени трошкови школовања одређени на годишњем нивоу када се прерачунају на месечни ниво износе око 1.000,00 динара, трошкови одеће на месечном нивоу износе око 4.000,00 динара, док за излет са школом издваја око 300,00 динара на месечном нивоу (3.500,00 динара годишње), те је укупне потребе малолетних тужилаца на месечном нивоу суд одредио у приближном износу од око 32.000,00 динара за малолетног АА и око 26.000,00 динара за малолетну ББ. Након што је утврдио

појединачне месечне потребе малолетних тужилаца, првостепени суд је закључио да је и на страни туженог – даваоца издржавања дошло до промењених околности, да је тужени у октобру месецу 2022.године са садашњом супругом добио близанце, да је пресудом од 18.6.2020.године туженом поверено на старање малолетно дете ЕЕ рођена дана...2009.године, а да је истом пресудом мајка тог детета обавезана да на име свог доприноса плаћа туженом месечно износ од 1.000,00 динара почев од 1.7.2020.године. Тужени има укупно осморо деце од којих је петоро малолетно, укључујући и малолетне тужиоце, има 47 година, завршио је три разреда основне школе и није запослен, нема редовне месечне приходе, зарађује од повремених радова и обављања физичких послова за дневнице од 1.000,00 до 3.000,00 динара и од продаје аутомобила. Живи у кући своје мајке површине 200 м² са садашњом супругом, својом мајком, пунолетним сином, малолетном ћерком ЕЕ и близанцима – синовима рођеним дана ...2022.године. Супруга туженог има 43 године, домаћица је и без прихода. Издржавању породице доприноси и пунолетни син који ради као помоћни кувар за плату од око 50.000,00 – 60.000,00 динара, као и мајка туженог својом уштеђевином. Супруга је за рођење близанаца од државе добила 197.000,00 динара, а на име издржавања малолетне ћерке ЕЕ од њене мајке прима 1.000,00 динара месечно. Трошкови домаћинства туженог на име грејања, електричне енергије, интернета и телевизије и инфостана износе око 10.500,00 динара, трошкови исхране око 26.000,00 динара за цело домаћинство, док се за малолетне близанце купује дохрана која кошта око 6.500,00 динара месечно и пелене које коштају око 3.000,00 динара месечно, док малолетна Зорица има трошак школовања, као и малолетни тужилац АА, а њени трошкови одевања на сезонском нивоу износе око 8.000,00 – 10.000,00 динара, односно 1.500,00 динара месечно.

Првостепени суд је узимајући у обзир све околности и релевантне критеријуме, као и најбољи интерес малолетне деце – прималаца издржавања оценио да су се промениле околности на основу којих су донете претходне одлуке о издржавању малолетних тужилаца чије су потребе повећане у односу на време доношења претходних одлука, да су се промениле околности на страни туженог и законске заступнице малолетних тужилаца, те да је потребно висину доприноса за издржавање малолетних тужилаца од стране туженог прилагодити новонасталим околностима, па је имајући у виду године живота туженог, његову радну способност, послове које обавља и приходе које је у могућности да остварује, као и породичне приходе, оценио да су испуњени услови за измену висине доприноса за издржавање малолетних тужилаца одређеног претходним пресудама, па је обавезао туженог да на име свог доприноса за издржавање малолетног тужиоца АА плаћа месечно износ од 16.000,00 динара, а на име свог доприноса за издржавање малолетне тужиље ББ плаћа месечно износ од 13.000,00 динара почев од дана подношења тужбе 30.3.2022. године, па убудуће, док за то постоје законски услови или док се ова одлука не промени, док је у преосталом делу, преко досуђеног до траженог износа тужбени захтев као неоснован одбио. Првостепени суд је имао у виду да је досуђени износ само део средстава потребних за подмирење потреба малолетних тужилаца, а да ће преостала средства обезбедити законска заступница малолетних тужилаца – мајка, при чему се у њен допринос урачунава и свакодневни рад и старање о деци, а приликом одлучивања првостепени суд је у смислу члана 160 став 4 Породичног закона, имао у виду и минималну суму издржавања прописану од стране надлежног Министарства за породичну заштиту као накнаду за храненике и лица на породичном смештају, а која је у време доношења одлуке износила 41.625,00 динара и да је досуђени износ за издржавање у конкретном случају

испод једне половине минималне суме издржавања по детету, као и да је досуђени износ оправдан, с обзиром на процењене потребе деце.

Према оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку у потврђујућем делу разлоге које у целости прихвата Апелациони суд и сходно члану 396 став 2 Закона о парничном поступку на исте упућује.

Одредбом члана 160 Породичног закона прописани су критеријуми за одређивање издржавања по којима се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања. Могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања.

Одредбом члана 164 Породичног закона прописано је да се висина издржавања може смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука.

Неосновано се жалбом туженог оспорава одлука о висини месечног доприноса за издржавање малолетних тужилаца указивањем на погрешну примену материјалног права да је иста превисока, с обзиром на могућности туженог (даваоца издржавања) и обавезне трошкове с обзиром да је отац осморо деце од којих су петоро малолетни укључујући и тужиоце.

Првостепени суд је правилно одредио висину доприноса туженог за издржавање малолетних тужилаца у границама минималне суме издржавања прописане одредбом члана 160 став 4 Породичног закона која представља накнаду за храњенике и лица на породичном смештају, а која је у време пресуђења износила 41.625,00 динара месечно по детету, узимајући у обзир потребе малолетне деце и допринос мајке у њиховом издржавању како у новчаном износу, тако и бригом и негом. Правилно је првостепени суд оценио да чињеница да је тужени тренутно незапослен не ослобађа истог од обавезе да допринесе издржавању малолетних тужилаца, јер је способан за рад и остваривање зараде и ван радног односа. При томе, тужени је у обавези да ангажује све своје могућности и уложи додатни напор да на све дозвољене начине обезбеди средства како за своје, тако и за издржавање своје малолетне деце - тужилаца, што је његова законска обавеза у складу са чланом 167 став 2 Породичног закона, док ће преостала средства за издржавање тужилаца обезбедити мајка, која је то и до сада чинила. Осим тога, тужени није доказао да је радно неспособан, а досуђеним износом као доприносом за издржавање обезбеђују се животни и здравствени услови за правилан и потпун развој малолетних тужилаца, а истовремено се не угрожава егзистенција туженог - дужника издржавања, с обзиром на старосну доб, здравствену и радну способност туженог. Такође, родитељи се не могу ослободити законске обавезе да допринесе издржавању своје малолетне деце, јер су дужни да допринесе издржавању и на штету властитог издржавања. У циљу обезбеђивања средстава потребних за њихово издржавање, дужни су да испоље и посебне напоре у тражењу

посла и у стицању зараде, посебно имајући у виду да је тужени у годинама када може радом остварити средства за сопствену егзистенцију и за егзистенцију своје малолетне деце. Првостепени суд је одредио висину доприноса туженог за издржавање малолетних тужилаца у границама минималне суме издржавања прописане одредбом члана 160 ста 4 Породичног закона која представља накнаду за храњенике и лица на породичном смештају, што је минимални оријентациони износ за потребе малолетног детета, те је досуђени износ од 16.000,00 динара за издржавање малолетног тужиоца АА и износ од 13.000,00 динара за издржавање малолетне ББ адекватан и представља доњу границу за издржавање малолетне деце.

Приликом доношења одлуке Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер су исти без утицаја на могућност другачијег пресуђења.

На основу изложеног, применом члана 390 у вези са чланом 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци пресуде.

Председник већа-судија
Сања Агатоновић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић